ni ne uzas la ~an lingvon; mi ĝojas, ke vi havas tian ~an opinion, kiel mi; en la ~a tempo ; la uzado de la artikolo en esp-o estas tia ~a, kiel en la aliaj lingvoj Z; esence tio estas la ~a teorio, kia tiu de Z; tiu libro estas la ~a kiel la mia; ~speca; ~sorta; ~sangeco; ~opinii; ~lempulo; ~tempe kiel iu; ~tempe kun iu; la arĥaismoj estos presataj ~tempe kun la formoj novaj Z: ~regnanoj: ~urbanoj: ~religianoj. Kp SIMILA, EGALA. 2 Estanta nedistingebla de iu aŭ io alia, pro tio, ke ĝi estas tiu ĉi alia mem ; mema, identa 2 : tio ĉi estis tiu ~a feino, kiu prenis sur sin la formon de princino Z; ĉiuj iliaj verkoj, vortoj k agoj ĉiam spiras tute klare tiun ~an ideon Z; ili senkonscie revas pri tio ~a, pri kio ni revas Z; ili staras nun sur tiu ~a punkto, sur kiu ili staris antaŭ 14 jaroj Z; la ~o okazis al ni, kiel al vi ; la ~o estas pri la alia demando. Mal~a. Diferenca : kompreniĝado inter anoj de la plej mal~aj popoloj Z; tiu propono estas tute mal~a ol la mia (KD ALIA, DIVERSA, VARIA, Vd MARO, FENDO, ABISMO).

*Sambuko. Arbeto el fam. kaprifoliacoj, kies floroj estas uzataj kiel ŝvitiga rimedo (sambucus).

Samovaro. Metala aparato, uzata de l' Rusoj por boligi akvon destinitan al preparado de tetrinkaĵo.

* Sana. Kvalifikas organismon, en kiu ĉiuj organoj normale funkcias : se mi estus ~a, mi estus feliĉa Z; en ~a korpo ~a spirito (Vd PRUDENTO) (f) esp-o ~e eltenis ĉiujn ventojn k puŝojn Z; tio malpermesas al la lingvo libere k ~e disvolviĝi Z. ~o. Stato de iu aŭ io ~a; bonfarto : ~o estas pli valora ol oro; ~osublenanta ridado Z : trinki pro ies ~o Z; ĝi estu por vi al ~o Z; anstataŭ interfrapado de la glasoj li faris por~an signon per siaj okuloj Z; ~(ig)à. Favora por la ~o, taŭga por subteni la bonfarton : ~a pano Z; maldolĉa por la lango, sed ∼iga por la sango Z; ĝoja koro estas ~iga Z (Kp HIGIENA). Mal~a. Malbonfarta : cerbomal~a; mal~o de gorĝo; mal~eca paleco; (f.) : tiu okazo mal~igis nian tinancan staton; de rigardo tro alta mal~idas okulo Z. Re~igi. Redoni la ~on al iu, sukcese kuraci : la Eternulo bandaĝos la difektojn de sia popolo k re~igòs giajn vundojn Z; re~igi el (aŭ post) rabio; nere~igebla vundo Z. ~ilo B, re~igilo Z. Kuracilo. Kp Medikamento, drogo.

sanatorio. Malsanulejo, en kiu oni kuracas malsanulojn aŭ flegas malfortikulojn per longdaŭra severa higieno k per naturaj faktoroj pli ol per medikamentoj.

Sandalo. Piedvesto konsistanta nur el plandumo ligita per ŝnuroj aŭ rimenetoj al la piedo.

sandro 😭. G. de perkoidoj, el centra k orienta Eŭropo, kies longo atingas unu metron (sandra).

* Sango. 1 Ruĝa fluaĵo fluanta en la arterioj k vejnoj de la vertebruloj k portanta la nutrajn substancojn en la tutan korpon. 2 (f) Idaro, raso; deveno: la ~o de Davido: ~o komuna reciproke sin altiras Z; sam~a (samfamilia, samrasa). ~(ad)i (ntr). 1 Ellasi ~on : ~adi el la nazo. 2 Esti ruĝa kiel ~o : ĉe la horizonto la suno ~adis sur la maro. 3 (f) Kruele suferi kvazaŭ pro ~adanta vundo : pro tio ~as mia koro Z. ~eltiri (ntr). Kuraci per eltiro de ~o. Malvarm~o, trankvil~(ec)o. Malkonsterneco k memregeco (KD FLEGMO, MALEMOCIO, EKVILIBRO). Sen~igi. 1 Igi sen~a. 2 (f) Tute senfortigi : la milito sen~igis la popolon.

sangvina Z. Sangoriĉa.

sanitara 2. Koncernanta la publikan sanon : ~ejo; ~isto.

Sankcio. 1 Oficiala konfirmo fare de supera aŭtoritato: la unuan fojon nia kongreso aperas sub la oficiala ~o de registaro Z; al la registaroj restus nur doni sian ~on al fakto jam plenumiĝinta Z; tiuj ĉi provoj estis fondilaj sur la naiva espero, ke la mondo renkontos ilin kun ĝojo k unuanime donos al ili ~on Z; tiu ĉi duba demando devas esti decidata per la ~o de l' uzado Z. 2 Puno aŭ rekompenco sekvanta ian moralan aŭ socian agon: tia moralo havas nek devigon nek ~on. ~1 (tr). Doni ~on al: kio estas farita, estas ~ita Z; (f) laŭ la kontrakto ~ita de la rajt' k moro Z.

* Sankta. 1 Respekteginda pro speciala religia karaktero: la ~a Skribo; faru ~ajn vestojn por Aaron Z; observu la sabaton ĉar ĝi estas ~a por vi Z; prenu la ~an oleon k ~oleu la altaron Z; ~olei